

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Yttrande över Energimyndighetens rapport Havsbaserad vindkraft, ER 2015:12

Sammanfattning

Energimyndigheten (EM) har på regeringens uppdrag analyserat olika former av stöd för havsbaserad vindkraft samt tagit fram ett förslag på hur ett förstärkt stöd till havsbaserad vindkraft kan utformas. Ett huvudsakligt förslag med en antagen utbyggnad om 15 TWh har analyserats närmare.

EM anser att ett anbudsförfarande med tillhörande driftsstöd är ett lämpligt stöd. Driftsstödet bör konstureras i form av s.k. sliding premium där stödnivån bestäms i konkurrens och utifrån elprisets nivå. Ju högre elpris, desto lägre stöd.

Skellefteå kommun anser att Energimyndighetens (EM) utredning i stort är sakligt genomförd, men ett stöd till havsbaserad vindkraft är inte samhällsekonomiskt försvarbart, då det inte skulle gynna samhället i stort, utan endast ett fåtal aktörer. Det borde finnas bättre lösningar att nå ett energisystem baserat på 100 % förnyelsebar energi.

Samhällsbyggnads förslag till beslut

Samhällsbyggnad föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att anta den här skrivelsen med synpunkterna nedan som ett svar på remissen.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnads tjänsteskrivelse 2015-07-30

Rapport *Havsbaserad vindkraft*

<http://www.energimyndigheten.se/Press/Pressmeddelanden/Stod-till-havsbaserad-vindkraft-har-utretts/>

Samhällsbyggnad/ Kommunledningskontoret

Lars Hedqvist
Planeringschef

Linnea Hagenbjörk
Planarkitekt

Beslutet sänds till:

Kommunledningskontoret, samhällsutvecklingsavdelningen

Samhällsbyggnad, Fysisk planering, plan

Bygg- och miljönämnden

Miljö- och energidepartementet (m.registrator@regeringskansliet.se, kopia till m.remisser-energi@regeringskansliet.se)

Beskrivning av ärendet

Energimyndigheten (EM) har på regeringens uppdrag analyserat olika former av stöd för havsbaserad vindkraft samt tagit fram ett förslag på hur ett förstärkt stöd till havsbaserad vindkraft kan utformas. Ett huvudsakligt förslag med en antagen utbyggnad om 15 TWh har analyserats närmare.

Bakgrunden till uppdraget är att Regeringen anser att den förnybara elproduktionen bör byggas ut ytterligare och att Sverige på sikt ska ha ett energisystem som baseras på 100 % förnyelsebar energi.

EM anser att ett anbudsförfarande med tillhörande driftsstöd är ett lämpligt stöd. Driftsstödet bör konstrueras i form av s.k. sliding premium där stödnivån bestäms i konkurrens och utifrån elprisets nivå. Ju högre elpris, desto lägre stöd.

Ett antal processer så som riksdagsbeslut, anmälan till EU, budgivning och byggtid medför att ett anbudssystem tar tid att införa och genomföra. För att få igång de första större havsbaserade vindkraftsparkerna till år 2024 behöver arbetet med ett nytt stödsystem påbörjas redan idag. Det kan vara motiverat att genomföra en provomgång av stödet i mindre skala.

EM anser att ett stöd uteslutande riktat till havsbaserad vindkraft i södra Sverige inte är nödvändigt eftersom elpriserna och nättarifferna är differentierade och bedöms styra de havsbaserade vindkraftsprojekten till de områden där de bäst behövs.

En förutsättning för stödformen är att den bör påverka elmarknadens funktion så lite som möjligt. Ett stöd till en viss produktion kommer i sig alltid att påverka elmarknaden.

Ett stöd till havsbaserad vindkraft kommer innebära behov av ny lag eller motsvarande, och förändringar i elcertifikatlagen. För att få en effektiv anbudskonkurrens kan det även krävas ändring i miljöbalkens regler för tillståndsgivning.

Synpunkter

Skellefteå kommun har en relativt ny vindkraftsplan (laga kraft 2014-06-17). I planarbetet behandlas havsbaserad vindkraft, men kommunen ansåg under planarbetets gång att det generellt fanns för lite kunskaps- och planeringsunderlag om havsbaserad vindkraft. Inga havsområden pekas ut som lämpliga områden för vindkraft i kommunens havsområde pga. många olika konkurrerande intressen. I dagsläget anser Skellefteå kommun att möjligheten att etablera vindkraft i havsområdet är mycket begränsad med hänsyn till kustområdets höga biologiska, kulturhistoriska och sociala värden. Havsområden som skulle kunna pekas ut som utredningsområden har visat sig vara i konflikt med riksintresse för totalförsvarets militära del. Det finns heller inga utpekade områden för riksintresse vindbruk i kommunens havsområde.

Att ett område har pekats ut som riksintresse för vindbruk innebär att det finns goda förutsättningar för vindkraft. Däremot behöver inte avvägningar ha gjorts mellan konkurrerande intressen. Därför är det viktigt att kommunerna i sin fysiska planering analyserar förutsättningarna för vindkraft i havet, men för detta krävs bättre planeringsunderlag.

Skellefteå kommun anser att Energimyndighetens (EM) utredning i stort är sakligt genomförd, men ett stöd till havsbaserad vindkraft är inte samhällsekonomiskt försvarbart, då det inte skulle gynna samhället i stort, utan endast ett fåtal aktörer.

THEMA Consulting group har på uppdrag av Skellefteå kraft utarbetat en rapport (THEMA-Report 2015-15 Options for large-scale wind power deployment in Sweden) som innehåller en analys av kostnader och nyttoeffekter av två alternativa förslag till storskalig utbyggnad av vindkraft; landbaserad vindkraft i norra Sverige, eller havsbaserad vindkraft i södra Sverige. En av slutsatserna i rapporten är att extrakostnaden för att bygga havsbaserad vindkraft i södra Sverige jämfört med landbaserad i norra Sverige motsvarar det dubbla av nuanskaffningsvärdet för det nuvarande svenska stamnätet. Denna slutsats kan också kopplas till EM:s utredning. Prisskillnaden mellan utredningens förslag på utbyggnad av havsbaserad vindkraft och motsvarande landbaserad kan bekosta ett helt nytt stamnät.

För funktionen i elsystemet spelar det ingen roll om det byggs havsbaserad eller landbaserad vindkraft och det spelar liten roll var produktionen placeras geografiskt. Oberoende av var och vilken sort av vindkraft som etableras storskaligt i Sverige så krävs en förstärkning av stamnätet. Havsbaserad vindkraft är dessutom över 40 % dyrare än landbaserad. (THEMA).

Skellefteå kommun anser sammanfattningsvis att stöd för havsbaserad vindkraft inte är samhällsekonomiskt försvarbart, det borde finnas bättre lösningar att nå ett energisystem baserat på 100 % förnyelsebar energi.